

Ο ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

Η ΑΜΕΣΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΚΑΡΑΤΖΑ
ΕΝΑΙ ΘΕΜΑ ΤΙΜΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΜΑΣ,
ΑΚΟΜΗ ΚΑΙ ΓΙΑ ΕΚΕΙΝΟΥΣ
ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΝΑΙ ΜΑΘΗΤΕΣ,
ΑΛΛΑ ΑΠΛΑ ΣΚΕΠΤΟΜΕΝΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ.

ΑΘΗΝΑ, 3 ΦΕΒΡΑΡΙΟ 1995 - τεύχος 103

Φίλε αναγνώστη,
Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος αυτές τις μέρες άρχισαν να έρχονται "προς συμπλήρωση" οι δηλώσεις της εφορίας.

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος οι κυβερνήτες αυτού του τόπου σε "καλούν" να πληρώσεις την πολυτελή τους διαβίωση, τα ταξίδια τους, τ' αυτοκίνητά τους, τις οικογένειές τους και τις ερωμένες ή τους ερωμένους τους.

Βάζουμε το "καλούν" σε εισαγωγικά επειδή αυτή τους η "πρόσκληση" δεν σπκάνει... άρνηση.

Ποιός μπορεί ν' αρνηθεί την τόσο ευγενική πρόσκληση του προέδρου της δημοκρατίας, των μελών της κυβέρνησης, των βουλευτών του κυβερνώντος κόμματος και της αντιπολίτευσης (αξιωματικής και υπαξιωματικής), του κρατικού μηχανισμού, όταν τον **σημαδεύουν τα αυτόματα των οργάνων της τάξης και του νόμου** ;

Φίλε αναγνώστη,
Θα έσπευδαν, ίσως, κάποιοι να πουν ότι αυτό "δεν είναι φορολογία, αλλά **ληστεία**".

Για σκέψου όμως...

Ζούμε (η συντριπτική μας πλειοψηφία) σε κάποια τράχηλη για την οποία πληρώνουμε σαν ενοίκιο το 1/3, τουλάχιστον των αποδοχών μας. Ντυνόμαστε με τσίπια για τα οποία πληρώνουμε πάλι το 1/6 των όσων βγάζουμε. Άλλο 1/6 το πληρώνουμε για να μας μεταφέρουν, σαν σαρδέλλες, κάποιες "τελευταίου τύπου" σακαράκες στα στρατόπεδα εργασίας μας (είτε συλλογικά, είτε ατομικά) όπου κερδίζουμε "τα προς το ζήν". Τρώμε θρεπτικότερες τροφές, φιαγμένες με τα προϊόντα της πιο πρό-

σφατης τεχνολογίας (γαριδάκια, τσιπς, κρέατα με ορμόνες, ψάρια μεγαλωμένα στα απόβλητα των βιομηχανιών μας, νερό με βακτηρίδια, λαχανικά με ραδιενέργεια φιλικών χωρών...) και τα καταφέρνουμε μια καρά να επιβιώνουμε πληρώνοντας άλλο 1/6 των εσόδων μας.

Μας μένει, λοιπόν, **ολόκληρο ένα έκτο... που το σπαταλούμε σε βλαβερές διασκεδάσεις** (τσιγάρα, οινόπνευμα, ατυχετικές κινηματογραφικές ταινίες και βιβλία, διακοπές στις οποίες κινδυνεύουμε από κουνούπια μέχρι ασυνείδητους οδηγούς κρισκράφτ ή φόρμουλας... κλπ) **και σε**

ανούσιες πολυτέλειες (π.χ. αγορές ηλεκτρικών πλυντηρίων, λές και είχαμε τέτοια και στο χωριό μας...). Σκέψου !

Δίνοντας όσα μας περισσεύουν στους κυβερνήτες μας, γλιτώνουμε από τις παραπάνω βλαβερές κι επικίνδυνες απολαύσεις. Δίνοντάς τους κι όσα δεν μας

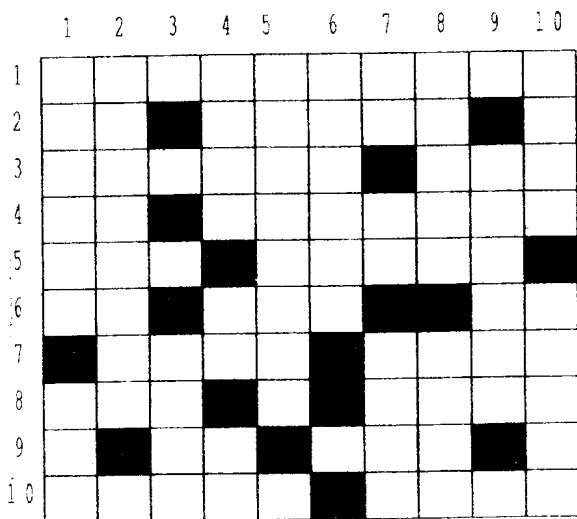
περισσεύουν, γλιτώνουμε από την παχυσαρκία αφού δεν τρώμε. Γυμναζόμαστε, πηγαίνοντας στη δουλειά μας ποδαράτο. Έχουμε την πολυτέλεια ν' αλλάζουμε σπίτι μόλις οι ιδιοκτήτες μας πετάνε όξω.

Φίλε αναγνώστη,
πάνω απ' όλα, ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΣ ΦΟΡΟΥΣ ΝΟΙΩΘΟΥΜΕ ΕΘΝΙΚΗ ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ, ΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΠΑΤΕΡΕΣ (& ΜΗΠΕΡΕΣ) ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΜΑΣ Ν' ΑΠΟΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΟΛΑ ΟΣΑ ΕΜΕΙΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΜΕ Ν' ΑΠΟΛΑΥΣΟΥΜΕ.

**ΠΛΗΡΩΝΕΤΕ
ΛΑΙΑΜΑΡΤΥΡΗΤΑ
ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΣΑΣ !**
(Οι βίλλες, οι αρχαιολογικές συλλογές, τα ταξίδια, η καλοπέραση κοστίζουν).

Η καταγγελία που ακολουθεί στάλθηκε και σ' άλλες εφημερίδες, από εκείνες που χαρακτηρίζονται "έγκυρες", και που φυσικά δεν την δημοσίευσαν...

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Αναρχικός συγγραφέας που έζησε στην Αγγλία στις αρχές του 18ου αιώνα° έργο του η "Κοινωνική Δικαιοσύνη". 2. Ιταλικό "εγώ" - Γνωστό το "...της μάνας" (ανάποδα). 3. Είδος κινηματογράφου - Τύπος βελγικού οπλοπολυβόλου το οποίο ο Μαρικέλα θεωρούσε ιδανικό για τον ανταρτοπόλεμο (ανάποδα). 4. Γράψτε ΥΜ - Τον λένε και "τεμπέλη". 5. "Αντικαθεστωτικό" μουσικό είδος που αφωμοιώθηκε απ' το κατεστημένο και γνώρισε τεράστια εμπορική επιτυχία - Καπέλλο ιερωμένου "γεφυροποιού". 6. Ομηρικό "πάλι" - Ο συγκριτικός βαθμός του "πολύ" στη δημοτική - Γράψτε ΠΦ. 7. Μόμπυ ..., γνωστή φάλαινα - Το πραγματικό επίθετο του ατομιστή Αναρχικού Μαξ Στίρνερ. 8. Εχθρά των ΣΕΠ - Λέγεται και "δείνα". 9. Η συντομογραφία του Καλάσνικωφ - Αναρχίζουσα οργάνωση των Πολωνών εργατών (πριν το 1989). 10. Χαρακτηρισμός κατάστασης ή οπώρας - Αντίθετα με το "κόστος" μπορεί να είναι υποκειμενική.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Ορεινή περιοχή της Ελβετίας που έδωσε τ' όνομά της σε εργατική ομοσπονδία των αρχών του 19ου αιώνα - Η βάση των ιδεών του Στίρνερ. 2. "Η παρισινή ...": τίτλος έργου του Μικαήλ Μπακούνιν. 3. Δεν παράγεται στην Ευρώπη. 4. Μεγάλο φιάσκο - Χειλικό σύμφωνο - Γράψτε ΚΜ. 5. Είναι τα ποντίκια, αλλά και οι κρατικοί μηχανισμοί. 6. Υποτιμητικός χαρακτηρισμός γυναίκας. 7. Το σύμβολο του "μικρού ροκέ" στο σκάκι - Αμφιβάλλει - Έχει δυο εξόδους, αλλά συχνά κρύβει μπάτσους. 8. Αυτοκινητοδρομία (ανάποδα) - Αδελφοί ... : γνωστοί κωμικοί του κινηματογράφου. 9. Είναι σπίνκα ή λεωφορεία (ανάποδα). 10. Το "ποιός την πληρώνει;" είναι ένα από τα πιο συνήθη ερωτήματα - Τα βγάζει η κυβέρνηση όταν θέλει να καθεί.

Οι λύσεις του προηγούμενου στη σελίδα 10

Στην 1η ΤΕΣ Νέας Φιλαδέλφειας συμβαίνουν μια σειρά από απαράδεκτους και φασιστικής έμπνευσης αναχρονισμούς. Συγκεκριμένα : γίνεται κατ' εξακολούθηση από καθηγητές σωβινιστική κατ'ήχηση στους μαθητές. Ο διευθυντής της σχολής Πάνου έχει επικαλεστεί από μικροφώνου την ανωτερότητα της ελληνικής φυλής έναντι των άλλων χαρακτηρίζοντας τους σλάβους "σκλάβους" και τους σέρβους υπηρέτες των ελλήνων. Προέτρεψε σε κατάληψη της Κωνσταντινούπολης, των Σκοπίων και άλλων γειτονικών λαών. Ο καθηγητής Καμπάκος έχει θεσπίσει μια ώρα "εθνικής παιδείας" στα μαθήματα του, όπου εναντιώνεται στη δημοκρατία μια και σε αυτή όπως λέει καλούνται να αποφασίσουν για τις τύχες του λαού οι "ηλίθιοι" και οι "κατίνες". Κατά τη γνώμη του την εξουσία πρέπει να καταλάβει ο στρατός και τα ταγκς ενώ οι "αράπηδες" και οι "αδερφάρες" όπως λέει πρέπει να ξυλοφορτώνονται γιατί δεν πρέπει να έχουν καμιά θέση στο ελληνικό κράτος. Οι μαθητές κατά την άποψη του δεν πρέπει να έχουν δικαιώματα. Ο φασισμός όμως δεν σταματά εδώ. Η διεύθυνση της σχολής έχει θεσπίσει κανόνες εμφάνισης και συμπεριφοράς τους οποίους δημοσιεύει και μοιράζει σε όλους τους μαθητές. Σύμφωνα με αυτούς απαγορεύονται τα μακριά μαλλιά, τα γένεια, οι κοντές φούστες, τα σκουλαρίκια κλπ. (έχουν αποβληθεί μαθητές επειδή φορούσαν φανέλα και όχι μπλούζα!). Η διεύθυνση έχει συνάψει σύμβαση με ασφαλιστική εταιρία και κόντρα σε κάθε νόμο υποχρεώνει τους μαθητές να πληρώνουν κατά την εγγραφή τους έξι ως επτά χιλιάδες για την συμμετοχή τους σε αυτή. Τα όργανα των μαθητών είναι αμφισβητούμενα. Τα μέλη του δεκαπενταμελούς φοράνε κοστούμια και πίνουν στο γραφείο καφέ με τους καθηγητές.

Ο διευθυντής υποστηρίζει πως οι μαθητές της σχολής είναι ενήλικοι και πρέπει να απαρτίζουν μόνοι τους τον σύλλογο γονέων και κηδεμόνων. Ο ισχυρισμός του είναι αβάσιμος γιατί η πλειοψηφία των μαθητών είναι ανήλικοι απόφοιτοι γυμνασίου. Τελικά ο σύλλογος απαρτίζεται από υποτιθέμενους μαθητές και εκλέχτηκε από μια μόνο τάξη.

Όλα αυτά αποσκοπούν στη δημιουργία ενός κλίματος εκφοβισμού που πιθανώς εξυπηρετεί κάποιες ύποπτες σκοπιμότητες. Αρκεί να επισημανθεί ότι κανείς δεν γνωρίζει που διατίθενται τα εκατομμύρια που "καθαρίζει" η σχολή από την ασφάλιση των μαθητών.

Όλα αυτά μπορούν να επιβεβαιωθούν από τους μαθητές της σχολής.

Τα ΜΜΕ στα οποία απευθύνθηκαν σχετικές καταγγελίες αδιαφόρησαν ή ζήτησαν επάνυμην καταγγελία. Ο δήμαρχος Νέας Φιλαδέλφειας αναλώθηκε σε υποσχέσεις ότι θα μελετήσει το θέμα χωρίς αποτέλεσμα ως τώρα.

Ο Αναρχικός δεν είναι όργανο καμιάς συγκεκριμένης Αναρχικής ομάδας. Όσοι συμμετέχουν στην έκδοσή του αγωνίζονται για μια ελεύθερη, αυτοδιαχειριζόμενη κοινωνία, απαλλαγμένη από κάθε μορφής εξουσία κι εμπορικούς - κερδοσκοπικούς "νόμους". Στα παραπάνω πλαίσια δεν απαιτείται η καταβολή κανενός είδους αντιτίμου για την απόκτηση του τεύχους. Οικονομική και κάθε άλλη ενίσχυση (συνεργασίες, υποδείξεις, ειδήσεις...) είναι ευπρόσδεκτη απ' όσους συμφωνούν με τις παραπάνω αρχές μας. Η αναπαραγωγή όλης ή μέρους της ύλης, όχι μόνο επιτρέπεται, αλλά κι αποτελεί επιδίωξή μας. Η αξιολόγηση - και μόνο - επιβάλλει την αναφορά της πηγής των αναδημοσιευμάτων.

ΓΕΝΑΡΙΟΣ 1865 - ΓΕΝΑΡΙΟΣ 1995

130 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ PIERRE-JOSEPH PROUDHON

Η συνείδησή μου είναι δική μου, η δικαιοσύνη μου είναι δική μου κι η ελευθερία μου είναι μια ελευθερία κυρίαρχη.

130 χρόνια μετά τον θάνατό του, ο Pierre Joseph Proudhon μένει πάντα επίκαιρος. Ο λόγος του εξακολουθεί να γίνεται σύνθημα, να φωνάζεται σε δρόμους και σε οδοφράγματα, να τρομάζει τις εξουσίες και τους εξουσιαστές...

Η ιδιοκτησία είναι κλοπή.

Γεννήθηκε το 1809 στην Franche Compté. Οι γονείς του ήταν φτωχοί αγρότες. Οι παιδικές του αναμνήσεις που δεν παύουν ποτέ να τον επηρεάζουν είναι ζυμωμένες με το μόχθο των αγροτών της γαλλικής υπαίθρου την οποία υπεραγαπάει μέχρι το τέλος της ζωής του...

Στο πατρικό μου, το πρόγευμα ήταν κυλός από καλαμπόκι° το μεσημέρι τρώγαμε πατάτες° το βράδυ, σούπα με λαρδί. Κι αυτό γινόταν όλες τις μέρες της εβδομάδας. Και σε πείσμα των οικονομολόγων που τόσο παινεύουν την αγγλική διαίτα, εμείς, μ'εκείνη τη χορτοφαγική διατροφή, είμασταν παχιοί και υγιέστατοι. Ξέρετε γιατί; Επειδή αναπνέαμε τον αέρα των χωραφιών μας και ζούσαμε με τα προϊόντα που καλλιεργούσαμε οι ίδιοι.

Από την εποχή εκείνη, τ'όνειρό του εμπνέεται απ'αυτή τη ζωή. Μια ζωή ελεύθερη, στα πλαίσια μιας μικρής αγροτικής αλλά αυτάρκους κοινότητας, μακριά από κάθε εξουσία.

Αν κι είχε όλα τα προσόντα, όμως, που θα τον έκαναν έναν λαμπρό αγρότη, οι περιστάσεις του επεφύλασσαν μια εντελώς διαφορετική σταδιοδρομία. Ήταν η εποχή του τέλους των Ναπολεοντείων πολέμων. Έφηβος, παίρνει μια υποτροφία για το Κολλέγιο της Besançon, όπου, όντας ο μόνος φτωχός μαθητής που φοράει ξυλοπάπουσα ανάμεσα στα παιδιά των πλουσίων εμπόρων, αποκτά μια σπάνια έφεση προς μάθηση. Η φτώχεια της οικογένειάς του, ωστόσο, τον αναγκάζει να μην συνεχίσει τις σπουδές του και να ριχτεί στη βιοπάλη. Διαλέγει την τέχνη της τυπογραφίας κι έτσι βρίσκεται από μικρός στον κύκλο των ανθρώπων απ'τους οποίους θα αναδειχθούν δεκάδες Αναρχικοί αγωνιστές. Με τους συναδέλφους του αναπτύσσει όλη τη συντροφικότητα που του έλειπε στο Κολλέγιο. Και, φυσικά, διακρίνεται στο επάγγελμα...

Γεννημένος και μεγαλωμένος στους κόλπους της εργατικής τάξης κι ανήκοντας ακόμη σ'αυτήν, σήμερα και για πάντα, με την καρδιά, την φύση, τη συνήθεια και, πάνω απ'όλα, με την κοινότητα των συμφερόντων και των επιθυμιών, η μεγαλύτερη χαρά για τον υποψήφιο, αν πάρει την ψήφο σας, θα είναι το ότι στο πρόσωπό του θα έχει αποσπάσει την προσοχή σας γι'αυτό το σημαντικό τμήμα της κοινωνίας, το ότι θα έχει κριθεί άξιος να είναι ο πρώτος εκπρόσωπος αυτής της τάξης ενώπιόν σας και το ότι θα μπορεί από 'δω και μπρος να εργάζεται διαρκώς, μέσα από την φιλοσοφία και τις επιστήμες και μ'όλη την ενέργεια της θέλησης και τη δύναμη του μυαλού του, για την πλήρη απελευθέρωση των αδελφών και συντρόφων του...

Η παραπάνω δήλωση πίστης στην υπόθεση των καταπιεσμένων διατυπώνεται στο πρώτο κιόλας τυπωμένο έργο του, ένα έργο με το οποίο ο νεαρός τυπογράφος διεκδίκησε - και τελικά πήρε - την υποτροφία Suard. Ο τίτλος του βιβλίου ήταν "Essai de grammaire générale" ("Δοκίμιο γενικής γραμματικής"). Η υποτροφία έδωσε στον Proudhon τη δυνατότητα να φύγει για το Παρίσι. Εκεί οι ιδέες του αρχίζουν να συστηματοποιούνται, καθώς έρχεται σ'επαφή μ'ένα πλήθος συνειδητοποιημένων κι επαναστατικοποιημένων προλεταρίων. Το επόμενο βιβλίο του (κι αυτό για διεκδίκηση άλλης υποτροφίας) είναι το "De la célébration du dimanche" ("Για την καθιέρωση της κυριακάτικης αργίας"). Ο - ήδη δηλωμένος άθεος - Proudhon προβαίνει, σ'αυτό του το έργο, στην πρώτη του αντι-ιδιοκτησιακή δήλωση :

συνέχεια στην επόμενη σελίδα

130 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ PIERRE-JOSEPH PROUDHON

συνέχεια απ' την προηγούμενη σελίδα

Ου κρατήσεις σεαυτώ ουδέν, γράφει, αλλάζοντας το "ου κλέψεις" της 8ης από τις 10 βιβλικές εντολές, και διακηρύσσει : "Η ιδιοκτησία είναι ο τελευταίος φεύτικος θεός..."

Δυο χρόνια αργότερα, κυκλοφορεί το πασίγνωστο πια "Τί είναι η ιδιοκτησία;"

Αν μου ζητούσαν να δώσω μια μονολεκτική απάντηση στο ερώτημα "τί είναι σκλαβιά;" κι απαντούσα "Φόνος!", θα γινόταν αμέσως ανιληπτό το τί εννοούσα. Δεν θα χρειαζόταν κανένα πρόσθετο επιχείρημα για να δείξω ότι η εξουσία απόσπασης της σκέψης, της θέλησης, της προσωπικότητας ενός ανθρώπου είναι η εξουσία πάνω στη ζωή και στον θάνατο κι ότι το να σκλαβώνεις έναν άνθρωπο σημαίνει να τον σκοτώνεις. Γιατί λοιπόν σ' αυτό το άλλο ερώτημα, στο "τί είναι η ιδιοκτησία;", να μην μπορώ με τον ίδιο τρόπο ν' απαντήσω : "Κλοπή!"...

Η επίδραση του βιβλίου στην παραπέρα εξέλιξη του σοσιαλιστικού κινήματος είναι γνωστή. Θα περιοριστούμε να σημειώσουμε ότι ο κύριος αντίπαλος του Proudhon, ο Karl Marx, παρουσιάζοντας την έκδοσή του στην Neue Rheinische Zeitung (Νέα Ρηνανική Εφημερίδα), το χαρακτηρίζει "διεισδυτικό". Ο ίδιος, αργότερα, στην "Αγία Οικογένεια", θα περιγράψει το έργο του Proudhon σαν την "πρώτη αποφασιστική, σφριγηλή και επιστημονική εξέταση" του θέματος της ιδιοκτησίας. Δυστυχώς, ο θεωρητικός του εξουσιαστικού σοσιαλισμού δεν κατάφερε ν' ακούσει, εκείνη την εποχή, την κραυγή του Proudhon για την απελευθέρωση του ατόμου. Την άκουσε αργότερα, όταν οι Αναρχικοί απέρριψαν τα προλεταριοδικτατορικά του παραληρήματα.

Το τυπογραφείο, ωστόσο, που έχει ανοίξει ο Proudhon, δεν πάει καλά. Το 1841 επιστρέφει στην αγροτική περιοχή της Besançon, αλλά κι εκεί συναντάει δυσκολίες και φεύγει για τη Λυών όπου πιάνει δουλειά σαν βιομηχανικός εργάτης. Εκεί, εκδίδει άλλα δυο μικρότερα βιβλία, με θέμα πάντα την ιδιοκτησία. Στο δεύτερο, το "Avantissement aux propriétaires", γράφει :

Εργάτες, αγρότες, άνθρωποι του λαού, όποιοι κι αν είστε, η πρωτοβουλία της μεταρρύθμισης σας ανήκει. Εσείς θα ολοκληρώσετε τη σύνθεση του κοινωνικού συμπήγματος που θ' αποτελέσει το αριστούργημα της δημιουργίας... Κι εσείς, άνθρωποι της εξουσίας, οργίλοι δικαστές, φοφοδεείς ιδιοκτήτες, με καταλάβετε επέλους;... Μην προκαλείτε το ξέσπασμα της απελπισίας μας. Γιατί, ακόμη κι αν οι στρατιώτες κι οι αστυνόμοι σας μπορούσαν να μας καταστείλουν, εσείς δεν θα μπορούσατε ν' αντισταθείτε στο έσχατο όπλο μας. Δεν είναι ούτε η βασιλοκτονία, ούτε η δολοφονία, ούτε το δολιχτήριο, ούτε ο εμπρησμός, ούτε η άρνηση της εργασίας, ούτε η μετανάστευση, ούτε η εξέγερση, ούτε η αυτοκτονία. Είναι κάτι τρομερότερο απ' όλα αυτά, πιο αποτελεσματικό, κάτι που φαίνεται αλλά για το οποίο κανείς δεν μπορεί να μιλήσει.

Σύμφωνα με κάποιους βιογράφους του (George Woodcock κλπ.), που στηρίζονται σ' ένα γράμμα του Proudhon προς τον Αλσατό ποιητή Ackerknecht, το "έσχατο όπλο" ήταν κάτι σαν τα περίφημα Fehmgerichte της μεσαιωνικής Γερμανίας, δηλαδή τα μυστικά λαϊκά δικαστήρια που δίκάζαν και τιμωρούσαν τους τυραννικούς μικροφεουδάρχες.

Η αίσθηση που προκάλεσε η παραπάνω - σκόπιμα ασαφής - απειλή του Proudhon προς τους ιδιοκτήτες ήταν τόσο μεγάλη ώστε η κυβέρνηση του βασιλιά Λουδοβίκου-Φιλίππου τον παρέπεμψε στο δικαστήριο των ενόρκων, κατηγορούμενο για όλα τα στρεφόμενα κατά της κρατικής ασφαλείας εγκλήματα. Οι ενόρκοι όμως τον κήρυξαν παμψηφεί αθώο.

Είναι τα χρόνια πριν την Επανάσταση του 1848. Η Λυών είναι ένα από τα κέντρα όπου η Επανάσταση προετοιμάζεται. Ο Proudhon φτάνει εκεί το 1843. Οι οπαδοί του Cabet και του Saint-Simon αναπτύσσουν ήδη έντονη δραστηριότητα στην πόλη. Η Περουβιανή σοσιαλφεμινίστρια Flora Tristan, γιαγιά του ζωγράφου Gauguin, ξεσηκώνει τον γυναικείο πληθυσμό. Σύντομα οι "μουτουαλιστές" (mutuellistes = από τη λέξη mutual : αλληλέγγυος, αλληλοβοηθητικός) που δρουν στην παρανομία εξελίσσονται σε μια απ' τις σημαντικότερες ομάδες, με ισχυρή δύναμη, κύρια στο χώρο των πολυάριθμων εργατών υφαντουργίας. Ανάμεσά τους διακρίνονται παλιοί αγωνιστές των εξεγέρσεων του 1831 και του 1834. Είναι όλοι τους χειρώνακτες εργάτες, χωρίς κανέναν μικροαστό διανοούμενο στις γραμμές τους (αντίθετα από τις άλλες ομάδες). Ο Proudhon, που δουλεύει σε μια εταιρία που κουβαλάει νερό σε άνωδρες περιοχές, συνδέεται στενά μαζί τους. Αργότερα, χρησιμοποιεί τη λέξη "μουτουαλιστικές" για να περιγράψει τις ιδέες του σχετικά με μια κοινωνία βασισμένη στην ελεύθερη βούληση και στην αλληλεγγύη των μελών της. Στη Λυών και στον κύκλο των "μουτουαλιστών" γνωρίζει, το 1844 τους Ρώσους Αλεξάντερ Χέρτσεν και Μιχαήλ Μπακούνιν, που ασπάζονται τις ιδέες τους και μένουν στενοί φίλοι του μέχρι τον θάνατό του. Γνωρίζει επίσης αρκετούς "αριστερούς Εγγελιανούς, ανάμεσά τους και τον Karl Marx. Η συνάντηση αυτή σηματοδοτεί και τις πρώτες μεταξύ τους προστριβές, προστριβές που 25 χρόνια αργότερα θα οδηγήσουν στην ανοιχτή

130 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ PIERRE-JOSEPH PROUDHON

συνέχεια απ' την προηγούμενη σελίδα

σύγκρουση των Αναρχικών και των εξουσιαστών κομμουνιστών στην Πρώτη Διεθνή. Σε μια επιστολή του προς τον τελευταίο, το 1845, ο Proudhon έγραφε :

...ας δώσουμε στον κόσμο το παράδειγμα της ανοχής κάποιων μορφωμένων ανθρώπων που βλέπουν μακριά, χωρίς όμως, επειδή βρίσκόμαστε στην πράξη γραμμή κάποιου κινήματος, να γίνουμε οι ίδιοι οι ηγέτες κάποιας νέας αδιαλλαξίας, ας μην ποζάρουμε σαν απόστολοι μιας νέας θρησκείας, έστω κι αν αυτή είναι η θρησκεία της λογικής, η θρησκεία του ορθού λόγου...

Όταν αργότερα, το 1846, κυκλοφορεί το "Systeme des Contradictions Economiques : La philosophie de la Pauvreté" ("Σύστημα Οικονομικών Αντιφάσεων : Η Φιλοσοφία της Φτώχειας"), ο Marx απαντάει με την "Φτώχεια της Φιλοσοφίας", ένα βιβλίο που προσπαθεί να αντιπαρατεθεί στο μαχητικό πνεύμα του Αναρχικού συγγραφέα.

Στις "Οικονομικές Αντιφάσεις" ο Proudhon στρέφεται άμεσα και εναντίον της θρησκείας γράφοντας :

...αν υπάρχει... ο θεός είναι ένα ον ουσιαστικά αντι-πολιτισμικό, αντι-ελεύθερο, αντι-ανθρώπινο...

Και, στον πρόλογο του βιβλίου, καθορίζει επιγραμματικά το στόχο της Αναρχίας :

Destruam et aedificabo !
(Θα καταστρέψω και θα οικοδομήσω !).

Η διάδοση της Αναρχικής ιδέας είναι τόσο πλατειά και βαθειά, ώστε οι ηγέτες του εξουσιαστικού κομμουνισμού τίθενται σε κατάσταση συναγερμού. Το 1848 η Επανάσταση του Φλεβάρη ανατρέπει τη μοναρχία του οίκου της Ορλεάνης. Ένα μήνα πριν, ο αριστερός βιομήχανος Engels γράφει στον Marx και του ζητάει να λάβει επείγοντως μέτρα για την εξουδετέρωση της επιρροής των "πroudhonιστών" στην Κομμουνιστική Ένωση του Παρισιού, όπου έχει ήδη μετακομίσει ο Proudhon. Αυτή η Αναρχική επιρροή εμποδίζει τον Engels να αναλάβει τη διεύθυνση του "Le Peuple" ("Ο Λαός"), της εφημερίδας που στήριζε το εργατικό κίνημα κι εκδιδόταν από τον Ribeyrolles.

Ο Proudhon, που έχει προβλέψει το ξέσπασμα της Επανάστασης, καθώς και την επικράτηση των συναισθηματικών φιλελεύθερων και των Γιακωβίνων μέσα απ' αυτήν, δεν μπορεί βέβαια να μείνει αμέτοχος. Παίρνει μέρος στην επίθεση κατά των ανακτόρων του Κεραμεικού, μάχεται στα οδοφράγματα, τυπώνει αφίσες της επαναστατικής επιτροπής. Όταν, ωστόσο, μένει κάποιες στιγμές μόνος, εκμυστηρεύεται στις σημειώσεις του :

**...Έχουν κάνει μian επανάσταση, χωρίς ιδέες...
...Είναι απαραίτητο να δοθεί κάποια κατεύθυνση στο κίνημα° την βλέπω, όμως, να πνίγεται στα κύματα των συζητήσεων...**

Η νίκη της Επανάστασης έρχεται. Οφείλεται, βέβαια, στην αδυναμία της μοναρχίας κι όχι στη δύναμη των επαναστατών που δεν εκφράζουν κάποιες νέες ιδέες. Ο Proudhon αναλαμβάνει να δώσει, λοιπόν, στην Επανάσταση τις ιδέες που λείπουν. Η δραστηριότητα που αναπτύσσει έχει τρεις κύριους άξονες : την εφημερίδα "Le Représentant du Peuple" ("Ο Εκπρόσωπος του Λαού") που εκδίδει το πρώτο της φύλλο στις 7 Φλεβάρη 1848° την ίδρυση της Τράπεζας του Λαού και την προσπάθεια αντικατάστασης του χρήματος μ' ένα σύστημα αλληλοβοήθειας των εργαζομένων. Τον Ιούνιο του ίδιου χρόνου - παρά τις έντονες αντιρρήσεις του - οι Παρισινοί εργάτες τον εκλέγουν σαν εκπρόσωπό τους στην Συντακτική Συνέλευση. Στον "Εκπρόσωπο του Λαού" γράφει :

Το προλεταριάτο πρέπει να χειραφετηθεί μόνο του, χωρίς τη βοήθεια της κυβέρνησης.

Αργότερα, στις "Les Confessions d'un Révolutionnaire" ("Οι Εξομολογήσεις ενός Επαναστάτη" θα γράψει :

Απ' τη στιγμή που πάτησα το πόδι μου στο κοινοβουλευτικό Σινά (δηλαδή το "ιερό όρος") έπαφα να έχω επαφή με τις μάζες, επειδή η νομοθετική δουλειά με είχε πλήρως απορροφήσει. Η εξέλιξη των γεγονότων ήταν για μένα αόρατη...

Κι η εξέλιξη αυτή ήταν τόσο ραγδαία, όσο και σημαντική. Στα τέλη του ίδιου Ιουνίου του 1848 οι οργισμένοι Παρισινοί εργάτες (κι οι εργάτες των άλλων πόλεων) έστηναν τα πρώτα οδοφράγματα ενάντια στην κοινοβουλευτική "δημοκρατία" που οι ίδιοι είχαν ιδρύσει. Οι κυβερνητικοί σπεύδουν ν' ανακοινώσουν ότι "οι εργάτες έχουν παρασυρθεί από πράκτορες των Βοναπαρτιστών" (!). Ο Proudhon ξαναβρίσκει, όμως, την "επαφή του με τις μάζες". Στις 6 Ιούλη 1848, ο "Εκπρόσωπος του Λαού" γράφει :

συνέχεια στην επόμενη σελίδα

συνέχεια απ' την προηγούμενη σελίδα

Τέσσερις μήνες ανεργίας μετατράπηκαν ξαφνικά σε casus belli (κήρυξη πολέμου), σε εξέγερση ενάντια στην κυβέρνηση της Δημοκρατίας. Αυτή είναι η αλήθεια για τα όσα θλιβερά συμβαίνουν... Ο Γάλλος εργάτης ζητάει εργασία. Εσείς του προσφέρετε βλήματα, αυτός εξεγείρεται και σας πυροβολεί... Νοιώθω τιμή που ανήκω σ' αυτή την περήφανη ράτσα (των εργατών), την οποία καμιά ατιμία δεν μπορεί να την λερώσει !

Δυο μέρες αργότερα, η κυβέρνηση διατάζει το κλείσιμο της εφημερίδας. Ο Proudhon προτείνει στη βουλή άμεσα μέτρα για την ανακούφιση της δοκιμαζόμενης εργατικής τάξης. Στην ομιλία του, στις 31 Ιούλη, κατηγορεί σαν υπεύθυνους της κατάστασης τους ιδιοκτήτες. Οι υπόλοιποι βουλευτές, σύσσωμοι του ζητούν να ξεκαθαρίσει τη θέση του. Απαντάει :

Χρησιμοποιώντας αυτές τις δυο αντιωνυμίες, εσείς και εμείς, κάνω φανερό το ότι εγώ ταυτίζομαι με το προλεταριάτο κι εσείς με την αστική τάξη.

Η πρόταση του Αναρχικού βουλευτή απορρίπτεται με 691 ψήφους έναντι 2 (η μια ήταν η δική του). Στις 31 Αυγούστου επανακυκλοφορεί ο "Εκπρόσωπος του Λαού", με τίτλο :

Τι είναι ο καππαλιστής ; Τα πάντα. Τι θά'πρεπε να είναι ; Τίποτα !

Η κυκλοφορία της εφημερίδας ξεπερνάει τα 40.000 αντίτυπα, σ' ένα Παρίσι που το 1848 δεν είχε παρά 200.000 περίπου κατοίκους. Λίγες μέρες αργότερα, η κυβέρνηση κλείνει οριστικά την εφημερίδα. Ο Proudhon, όμως, είναι κιάλας έτοιμος. Στα μέσα του Νοέμβρη κάνει την εμφάνισή της η νέα εφημερίδα, "Le Peuple" ("Ο Λαός"). Στο μεταξύ, προχωράει κι η υλοποίηση της Τράπεζας του Λαού, τα μέλη της οποίας φτάνουν τις 27.000 το Γενάρη του 1849. Σύντομα, οι αστοί περνούν στην αντεπίθεση. Αφορμή βρίσκουν σε δυο άρθρα του "Λαού" που στρέφονται κατά του Λουδοβίκου-Ναπολέοντος, προέδρου της δημοκρατίας, και τον καταγγέλλουν σαν πραξικοπηματία. Ο Proudhon καταδικάζεται και φυλακίζεται στην Sainte-Pélagie, στην Conciergerie και στο φρούριο του Doullens. Καρπός αυτής της φυλάκισης είναι τρία ακόμη βιβλία. Στις 13 Ιούνη του 1849 η εξέγερση κατά του Λουδοβίκου-Ναπολέοντος συντρίβεται. Μαζί της σταματάει κι η έκδοση του "Λαού", αν και ο Proudhon δεν έχει συμμετάσχει άμεσα στην εξέγερση επειδή την θεωρεί άκαιρη και κακοσχεδιασμένη. Στις 30 Σεπτέμβρη του ίδιου χρόνου ο Αναρχικός αγωνιστής εκδίδει νέα εφημερίδα, την "La Voix du Peuple" ("Φωνή του Λαού"), την οποία χρηματοδοτεί ο Alexander Herzen. Η εφημερίδα κλείνει μερικούς μήνες αργότερα, τον Μάη του 1850, κι ο Proudhon καταδικάζεται και πάλι για ένα άρθρο που προαναγγέλλει (ένα χρόνο πριν την υλοποίησή της) τη δικτατορία του Λουδοβίκου-Ναπολέοντος. Μια τέταρτη εφημερίδα (ξανά με τον τίτλο "Le Peuple") δεν καταφέρνει να ορθοποδήσει και κλείνει, λόγω του ειδικού τέλους που επιβάλλει η κυβέρνηση σε όλα τα έντυπα πολιτικού χαρακτήρα, ενώ, στις 14 Οκτώβρη 1850, ο Proudhon καταδικάζεται σε πρόστιμο 6.000 φράγκων για "υποκίνηση του λαού σε εμφύλιο πόλεμο".

Στο μεταξύ, το 1851 εκδίδεται το "L'idée générale de la Révolution au 19me siècle" ("Η γενική ιδέα της Επανάστασης στον 19ο αιώνα"), καρπός της φυλάκισής του.

Η επανάσταση είναι μια δύναμη ενάντια στην οποία καμιά δύναμη, θεϊκή ή ανθρώπινη, δεν μπορεί να υπερισχύσει, και της οποίας η φύση είναι τέτοια ώστε να ενισχύεται ακριβώς από την αντίσταση που συναντάει... Όσο περισσότερο την καταστέλλουν, τόσο πιο πολύ την ενισχύουν και καθιστούν τη δράση της ακαταμάχητη...

Όσο για την Επανάσταση του 1789, δεν διατάζει να την θεωρήσει "λειψή" :

Η Δημοκρατία θά'πρεπε να έχει εγκαταστήσει την Κοινωνία^ο το μόνο που φρόντισε ήταν να εγκαταστήσει κάποια Κυβέρνηση...

Για τους νόμους, γράφει :

Αντί για νόμους θα έχουμε τα συμβόλαια (την ελεύθερη συμφωνία). Όχι για νόμους ψηφισμένους κατά πλειοψηφία ή έστω ομόφωνα. Κάθε πολίτης, κάθε πόλη, κάθε ένωση εργαζομένων θα έχουν τους δικούς τους νόμους...

Τα δικαστήρια θ' αντικατασταθούν από διατητικούς θεσμούς^ο οι εθνικές γραφειοκρατίες από την αποκεντρωμένη άμεση διαχείριση, οι βιομηχανικές επιχειρήσεις από τις ελεύθερες συνεργατικές των εργατών...

Η "Γενική ιδέα της Επανάστασης" από πολλούς θεωρείται το πιο ολοκληρωμένο από τα έργα του Proudhon. Το επόμενο βιβλίο του, το "Philosophie du Progrés" ("Φιλοσοφία της Προόδου") εκδίδεται στο Βέλγιο, ενώ η κυκλοφορία του απαγορεύεται στη Γαλλία. Περνάει δύσκολες μέρες μέσα σε ανεργία κι έσχατη φτώχεια μέχρι το 1858, οπότε εκδίδεται το

συνέχεια στην επόμενη σελίδα
Ο ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ, Νο.103

130 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ ΤΟΥ PIERRE-JOSEPH PROUDHON

συνέχεια απ' την προηγούμενη σελίδα

μεγαλύτερο έργο του (σε όγκο, αλλά και σε απήχηση την εποχή εκείνη), το *De la justice dans la révolution et dans l'église* ("Περί της δικαιοσύνης στην επανάσταση και στην εκκλησία"). Του κοστίζει μια καταδίκη σε φυλάκιση 3 ετών και χρηματική ποινή 3.000 φράγκων. Ασκει έφεση και, για δεύτερη φορά, δραπετεύει κι αυτοεξορίζεται στο Βέλγιο. Εκεί, γράφει το *La guerre et la paix* ("Πόλεμος και Ειρήνη"), το βιβλίο που ενέπνευσε τον Τολστόη. Κύριο θέμα του, εδώ, είναι η ανάπτυξη των εθνικών κινημάτων στην Ευρώπη και, ιδίως, στην Ιταλία, η απλευθέρωση της οποίας οδηγεί στην ίδρυση ενός νέου συγκεντρωτικού εθνικού κράτους και όχι σε μια ομοσπονδία ελευθέρων κοινοτήτων, χάρη στις οπισθοδρομικές ιδέες που επικρατούν.

Τα πρώτα χρόνια της δεκαετίας του 1860, στη Γαλλία, σημειώνονται ραγδαίες ανακατατάξεις. Οι εργάτες στρέφονται ξανά κατά του καθεστώτος, για πρώτη φορά μετά το 1848, κι η κυβέρνηση του Ναπολέοντος III, που νοιώθει να χάνει έδαφος, προβαίνει σε παραχωρήσεις. Το εργατικό κίνημα στηρίζεται ιδεολογικά στον Proudhon. Ποτέ, ωστόσο, δεν σχηματίζεται κάποιο "πrouδωνικό" κόμμα.

Οι αντεθνικές του ιδέες στρέφουν τελικά εναντίον του τους Βέλγους πατριώτες που φτάνουν ακόμη και να διαδηλώνουν έξω απ' το σπίτι του. Η αμνηστία που ψηφίζει, όμως, η γαλλική κυβέρνηση του επιτρέπει να ξαναγυρίσει στη Γαλλία. Το 1863 εκδίδεται το *Du principe fédératif* ("Για την αρχή της ομοσπονδίας").

Η δημόσια τάξη δεν μπορεί να στηρίζεται παρά μόνο στην ελευθερία και τη συνείδηση του κάθε πολίτη...

Το 1864 οι "μουτουαλιστές" εργάτες εκδίδουν το *"Μανιφέστο των 60"*. Όλοι οι υπογράφωντες, εκτός από έναν δάσκαλο, είναι χειρώνακτες εργάτες. Ανάμεσά τους κι οι Henri Tolain και Charles Limousin που αργότερα εμφανίζονται σαν οι κύριοι εκπρόσωποι της "πrouδωνικής" τάσης στην Πρώτη Διεθνή. Ο Proudhon διαφωνεί με το *"Μανιφέστο"*, αλλά το υποστηρίζει αναγνωρίζοντας την ανάγκη της εκπροσώπησης της εργατικής τάξης στην πολιτική ζωή. Όμως,

...Μ' όλη μου τη δύναμη και με λύπη στην καρδιά σας λέω : χωριστείτε από' κείνους που ξεκόβουν από σας... Μόνο μ' αυτόν τον χωρισμό θα νικήσετε. Όχι στους εκπροσώπους. Όχι στους υποψηφίους...

Το τελευταίο του βιβλίο θα είναι το *De la capacité politique des classes ouvrières* ("Για την πολιτική ικανότητα της εργατικής τάξης"). Αφορμή του είναι ακριβώς οι εξελίξεις που σηματοδοτεί το *"Μανιφέστο των 60"*.

Το να είναι κανείς πολιτικά ικανός σημαίνει να έχει συνείδηση του εαυτού του ως μέλους της συλλογικότητας^ο να διακηρύσσει την ιδέα που προκύπτει απ' αυτήν τη συνείδηση^ο και να επιδιώκει την υλοποίησή της. Αυτός που έχει αυτές τις τρεις προϋποθέσεις είναι ικανός.

Η τελευταία του λέξη, ωστόσο, δεν έχει να κάνει με αυτή τη "συλλογικότητα" :

Σε πείσμα των θεών, σε πείσμα των πάντων... την τελευταία λέξη θα την πω εγώ.

Πεθαίνει το Γενάρη του 1865, πριν προλάβει να εκδώσει το τελευταίο του βιβλίο. Στην κηδεία του, στο Passy, οι βετεράνοι της Επανάστασης του Φλεβάρη συνωστίζονται μέσα σ' ένα τεράστιο σιωπηλό πλήθος. Είναι το πλήθος που προετοιμάζει την Κομμούνα...

B.K.

ΣΟΥΗΔΙΑ. Γενικές, μ'όλη τη σημασία της λέξης, ήταν οι εκλογές που έγιναν στη Σουηδία στα μέσα του περασμένου Σεπτεμβρίου, αφού αφορούσα τη βουλή, τις περιφέρειες (νομαρχίες), αλλά και τους δήμους και τις κοινότητες της χώρας. Το κόμμα της... Νέας Δημοκρατίας (Ny Demokrati), ένα λαϊκίστικο, δεξιό και άκρως ρατσιστικό κόμμα, έχασε τη μοναδική του έδρα στο κοινοβούλιο, αφού συγκέντρωσε λιγότερο από το απαραίτητο 4% των ψήφων, κάρη στις εσωτερικές του διαμάχες που οδήγησαν σε διαδοχικές αλλαγές των προέδρων του στη διάρκεια του 1993-94. Κάποιοι αναλυτές έσπευσαν να δούν στην απόλεια της έδρας της Ny Demokrati την άμβλυωση των ρατσιστικών αισθημάτων των Σουηδών. Αυτό, ωστόσο, δεν φαίνεται να αληθεύει. Ο αριθμός των ρατσιστών στη Σουηδία δεν μειώθηκε. Απλά, οι περισσότεροι, αυτή τη φορά, προτίμησαν να ψηφίσουν τους Sverigedemokraterna (Σουηδούς Δημοκράτες), που κατέλαβαν 5 έδρες στα τοπικά συμβούλια. Με τους Sverigedemokraterna εξελέγη κι ο Bekir Kulbay, ο οποίος έχει κατηγορηθεί σαν υποστηρικτής και χρηματοδότης του ακροδεξιού ΜΗΡ (Εθνικού Λαϊκού Κόμματος) της Τουρκίας καθώς και των φασιστικών ομάδων των "Τκρίζων Λύκων" που δρουν εναντίον των αριστερών Τούρκων και Κούρδων μεταναστών, πολλούς απ'τους οποίους έχουν δολοφονήσει.

Σουηδογερμανικός "πόλεμος" έχει ξεσπάσει πρόσφατα, με αφορμή την έκδοση στα σουηδικά του βιβλίου του Αδόλφου Χίτλερ "Mein Kampf". Εκδότης του δίπομου βιβλίου, που κυκλοφόρησε σε 10.000 αντίτυπα, είναι ο Kalle Hagglund, τον οποίο κατηγορήσαν για "κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας" οι αρχές του γερμανικού κρατιδίου της Βαυαρίας που έχουν το copyright του βιβλίου αυτού καθώς κι άλλων πραγμάτων που ανήκαν στον εθνικοσοσιαλιστή εγκληματία, σύμφωνα με μεταπολεμική απόφαση των συμμάχων. Στις 20-12-1994, δικαστήριο της Στοκχόλμης διέταξε την κατάσχεση των 300 τελευταίων αντιτύπων μέχρι την οριστική εκδίκαση της αίτησης των βαυαρικών αρχών για την απαγόρευση της κυκλοφορίας του βιβλίου που το χαρακτηρίζουν "πνευματικό δηλητήριο". Ο Kalle Hagglund κι ο δικηγόρος του, Erik Gothe, υποστηρίζουν ότι το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης είναι ιερό και απαραβίαστο και καταγγέλλουν τις σουηδικές αρχές για υποκαρπικότητα απέναντι στις γερμανικές απαιτήσεις. Ο Erik Gothe συνεργάζεται με το περιοδικό Folket i Bild / Kulturfont, το οποίο προ καιρού είχε δημοσιεύσει και συνέντευξη του Γάλλου "ιστορικού" Robert Faurisson, γνωστού νασιστή που ισχυρίζεται ότι το ολοκαύτωμα των Εβραίων δεν είναι παρά... μεταπολεμικό παραμύθι.

Τα μέλη της "στρατιωτικής ομάδας", μιας ομάδας νασιζτών της VAM (Vit Ariskt Motstånd : Λευκή Αρία Αντίσταση), δικάζονται, αυτές τις μέρες στη Στοκχόλμη, κατηγορούμενα για μια σειρά ενόπλιων ληστειών τραπεζών στη διάρκεια του 1993, που - σύμφωνα με τα σουηδικά ΜΜΕ - είχαν διεξαχθεί "με στρατιωτική ακρίβεια". Στη διάρκεια της δίκης, αποδείχθηκε, εκτός των άλλων, κι ότι η VAM ήταν υπεύθυνη για την τοποθέτηση βόμβας στον κεντρικό σιδηροδρομικό σταθμό της σουηδικής πρωτεύουσας στις 30-12-1991, σ'ένδειξη συμπαράστασης στον φυλακισμένο "φύρερ" των Σουηδών ναζί, τον Karl Lund.

Εκτός από την VAM, που αποτελεί ένα από τα ευρωπαϊκά παρακλάδια της WAR (White Aryan Resistance, η οποία εδρεύει στις ΗΠΑ κι αποτελεί "πλατφόρμα" της Ku Klux Klan), στη Σουηδία δραστηριοποιείται και το "δίκτυο Storm". Πρόκειται για μια οργάνωση "διανοουμένων" νασιζτών που α-

σκολούνται κύρια με την ρατσιστική προπαγάνδα. Η κυριότερη ομάδα του Storm ("Εφόδος") είναι το "Riksfronten" (Μετωπή της χώρας). Τον Αύγουστο του 1994, το Riksfronten εξέδωσε ένα πλαστό τεύχος του ανηρατιστικού περιοδικού Stoppa Rasismen και αντικατέστησε με αυτό τα γνήσια αντίτυπα του περιοδικού σε βιβλιοπωλεία και περίπτερα. Στο πλαστό τεύχος δημοσιεύονταν άρθρα που διακωμωδούσαν το ανηρατιστικό σουηδικό κίνημα.

Η 30 Νοέμβρη, τα τελευταία χρόνια, αποτελεί μια ιδιαίτερη μέρα για τους Σουηδούς ναζί, που οργανώνουν τη μέρα αυτή πορείες και διαδηλώσεις, αλλά και για τους ανηρατιστές, που με τη σειρά τους οργανώνουν ανηρατιστικές και συγκρούονται με τους ναζί. Στις 30-11-1994, όμως, τα πράγματα εμφανίστηκαν πολύ υποτονικά. Οι Sverigedemokraterna και οι άλλες ακροδεξιές ομάδες δεν πραγματοποίησαν τις συνηθισμένες τους εκδηλώσεις. Μόνο καμιά εκατοστή άτομα συμμετείχαν σε ανηρατιστική εκδήλωση που είχε οργανώσει το Stoppa Rasismen στη Στοκχόλμη.

Σε ηλικία 85 ετών πέθανε στη Στοκχόλμη ο Per Engdahl. Μαζί του έσβησε κι όσα είχε απομείνει από το Nysvenska rörelsen (Νέο σουηδικό κίνημα) κι από το "κίνημα του Μάλμο", που επίσημα ονομαζόταν Europaischer Soziale Bewegung (Ευρωπαϊκή Κοινωνική Κίνηση) κι αποτελούσε μια απ'τις πρώτες προσπάθειες (το 1951) για τη δημιουργία φασιστικής - εθνικοσοσιαλιστικής διεθνούς. Ο θάνατος του "πάππα" των Σουηδών ναζί θα περνούσε ίσως απελάως απαρατήρητος, αν κάποιοι δημοσιογράφοι δεν ανακάλυπταν στο αρχείο του μια σειρά επιστολών που ο αρκινάζι με τον Ingvar Kamprad, ιδιοκτήτη της ΙΚΕΑ, της μεγαλύτερης επιπλοβιομηχανίας της Σουηδίας. Στα γράμματα, ο Kamprad, που το 1942 ήταν 17 ετών, αποδεικνύεται ένας από τους πιο φανατικούς και δραστήριους νασιζτές. Η δράση του αυτή συνεχίστηκε και μετά το τέλος του πολέμου στο "νέο σουηδικό κίνημα" και στην "ευρωπαϊκή κοινωνική κίνηση". Εκείνο που δεν έγινε γνωστό είναι το αν εξακολουθεί τις σχέσεις του και με ποιές από τις σημεινές φασιστικές ομάδες.

Οι πληροφορίες προέρχονται από το Anti-fascist Infos της Σουηδίας, Δεκέμβρης 1994).

ΤΟΥΡΚΙΑ. Εξακολουθεί να αγνοείται η τύχη του Ismail Bahceci. Όπως είχαμε γράψει στο προηγούμενο τεύχος, ο Τούρκος φοιτητής έχει συλληφθεί από τις αστυνομικές αρχές στις 24 Δεκέμβρη 1994. Σύμφωνα με ανακοίνωση της επιτροπής δημοκρατικών δικαιωμάτων της Τουρκίας (15/1/95), ο Ismail κρατείται στο **Εργαστήριο Ανακρίσεων εις Βάθος** (αυτολεξεί !) στην Άγκυρα. Κάποια άτομα, που είχαν την τύχη να βγουν πρόσφατα ζωντανά από εκεί, κατάγγελλαν ότι άκουσαν μια φωνή να βγαίνει από κάποιο κελί : "Είμαι ο Ismail Bahceci. Προσπαθούν να με εξοντώσουν !". Οι εκδηλώσεις για τη διάσωση του φοιτητή συνεχίζονται σ'όλο τον κόσμο και, βέβαια, στην Τουρκία. Στις 10/1/95, άγνωστοι κρέμασαν σε κεντρικό σημείο της Άγκυρας πανώ που έγραφε "ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΣΤΟΝ ISMAIL BAHCECI". Το πανώ ήταν παγιδευμένο με εκρηκτικές ύλες κι η αστυνομία χρειάστηκε ώρες ολόκληρες για να το ξεσκεπάσει.

Στην Ελλάδα, μόνο ο Ριζοσπάστης κι η Αυγή έχουν καλύψει δημοσιογραφικά το θέμα, ενώ οι υπόλοιπες εφημερίδες και τα ΜΜΕ το αγνοούν παντελώς.

Πάντως, μαθαίνουμε με ικανοποίηση ότι στις 25/1/95 οι γαλλικές αρχές άφησαν τελικά ελεύθερο τον Dursun Karatas.

ΤΑ ΧΑΝΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΖΟΡΙΚΑ... ΟΙ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΕΙΣ ΕΙΝΑΙ ΝΕΡΟΒΡΑΣΤΕΣ;

Στις 23 Ιούλη του 1990, παραμονές του πολέμου στον Περσικό Κόλπο, οι ανά τον κόσμο αμερικάνικες και νατοϊκές βάσεις είχαν τεθεί σε κατάσταση συναγερμού κι ετοιμάζονταν να εκπληρώσουν το σκοπό της ύπαρξής τους : να εξαπολύσουν τους πυραύλους και τις βόμβες τους ενάντια στο Ιράκ.

Στα Χανιά της Κρήτης, ο λαός ξεσηκώθηκε.

Με την μεγαλύτερη πολεμική βάση της Μεσογείου δίπλα στην πόρτα τους... Με μια δηλωμένα αμερικανόδουλη κυβέρνηση πάνω απ' το κεφάλι τους... Μ'έναν γνωστό παρακαταπικτό νομάρχη πίσω απ' τις κάγκες των αυτομάτων που τους σημάδευαν... Δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτε άλλο.

Τα δημόσια κτίρια της πόλης, όπου κρύβονταν οι πάνοπλοι "άντρες" των ΜΑΤ, κάπκαν.

Κάποιοι μπάσοι και πολύ περισσότεροι Χανιώτες και Χανιώτισσες τραυματίστηκαν.

Κι οι δικαστές - πάντα αυτή η φάρα - το είπαν
"στάση", "αντίσταση κατά της αρχής", "βομβο- κι οπλοκατοχή"...

Το είπαν
"πλημμέλημα" και "κακούργημα".

Η αμερικανόδουλη κυβέρνηση του Μπισσοτάκη έπεσε κι ήρθε η άλλη αμερικανόδουλη κυβέρνηση του Παπανδρέου. Ο νομάρχης Νάτσικας έφυγε (ευδοκίμως τερματίσας τη θητεία του) κι ήρθε άλλος νομάρχης να πείσει τις Χανιώτισσες και τους Χανιώτες για τα καλά των βάσεων. Και οι καινούριοι εξουσιαστές διακήρυξαν τη... λήθη. "Όλοι θ'αθωωθούν" έλεγαν και λένε οι πράσινοι κπμματάρχες των Χανίων...

Η δίκη άρχισε, τελικά, το Νοέμβρη στο Ρέθυμνο. Δίκη, "άφογη δικονομικά"... Δίκη "υπόδειγμα"...

Ακόμη κι ο εισαγγελέας Αθανασάκης - σε μια σπάνια επίδειξη "εισαγγελικής δημοκρατικής ευαισθησίας" - διακήρυξε πως ο μπλε παρακρατικός και τραμπούκος νομάρχης Νάτσικας είχε παρανομήσει, είχε παραβιάσει το σύνταγμα της χώρας... πως η συνταγματική τάξη είχε καταλυθεί.

Ο εισαγγελέας Αθανασάκης, όμως, είναι ένας απ' αυτούς που δεν έφυγαν απ' τα Χανιά μαζί με τους Μπισσοτάκηδες και τους Νάτσικες...

Ήταν στα Χανιά κι όταν ζητούσε την καταδίκη των Χανιωτών και των Χανιωτισσών που εμποδίζανε τη ρίψη των αποβλήτων του νομού τους στον Κουρουπιτό...

Ήταν εκεί και παλιότερα... Μπλεγγέμενος σε πολλές και σοβαρές βρωμιές.

Ήταν λοιπόν “φυσικό” να μην ζητήσει την αθώωση όλων των κατηγορουμένων
ο βρώμικος εισαγγελέας Αθανασάκης,
παρά την “υπόσχεση” της “σοσιαλιστικής” κυβέρνησης.

Και φυσικά, ζήτησε την ενοχή του Πατρελάκη (για πλημμέλημα) και των
Τσιονιάρáκη και Τσουρή (για κακούργημα), αφού αυτοί είναι δηλωμένοι μη-Πασοκίζήδες.
Αφού αυτοί είναι εκείνοι που στη δίκη κράτησαν μια στάση σωστή, δηλώνοντας ότι
**οι πολίτες έχουν την υποχρέωση να επεμβαίνουν
όταν καταπατιέται το δίκιο τους.**

Και ήταν αναμενόμενο να ζητήσει την ενοχή του Βαρδή Τσουρή, του Αναρχικού
- σύμφωνα μ' όλους τους μπάτσους-μάρτυρες του κατηγορητηρίου -
αφού αυτός ήταν που, στη δίκη του Κουρουπιού, είχε ξεσκεπάσει τις ρεμούλες του εισαγγελέα.

Δεν ξέρουμε τι θα κάνει ο πρόεδρος του δικαστηρίου (Σκαβδής) κι οι τακτικοί δικαστές (Πανουργιάκης
και Γκίκας)... Δεν ξέρουμε τι θα κάνουν οι έντιμοι πολίτες του Ρεθύμνου που κάθονται στις έδρες των
ενόρκων...

**Ξέρουμε, όμως,
τι θα κάνουμε εμείς
- είτε οι τρεις καταδικαστούν, είτε όχι.**

**Θα συνεχίσουμε τον αγώνα τους για το διώξιμο
των στρατιωτικών βάσεων
(ξένων και μη)
από τα μέρη στα οποία ζούμε.**

**Επειδή τα Χανιά δεν είναι ζόρικα...
Κι οι άλλες πόλεις δεν είναι νερόβραστες.**

